

NOVA GORICA - Intervju z igralko Heleno Peršuh

»Norina strastna ljubezen do gledališča je v meni spet obudila željo po igri«

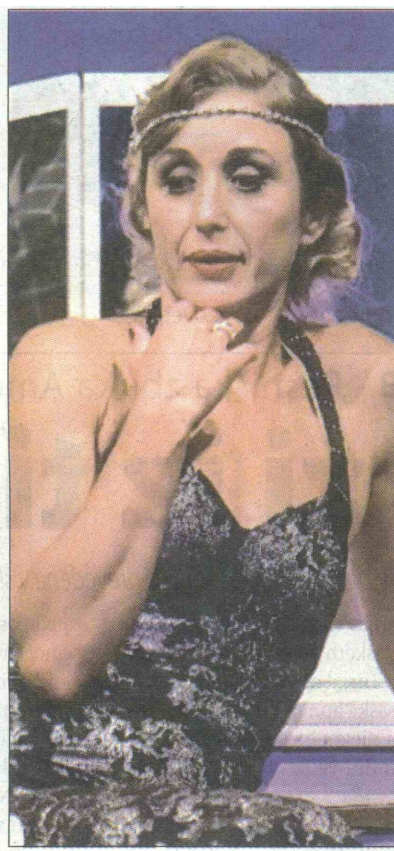
Helena Peršuh na gledaliških deskah te dni interpretira vlogi dveh močnih ženskih likov: v Molièrovem *Tartuffu*, ki jo na oder postavlja režiser Vito Taufer, igra vlogo Elmire. Predstava *Nora Gregor - Skriti kontinent spomina*, ki jo je napisala in režirala **Neda Rusjan Bric**, v kateri ima naslovno vlogo, pa bo kmalu prvič prestopila mejo: 27. marca bo na sporedu v Gorici, 31. marca v Trstu, 8. maja v Gradcu. Gre namreč za koprodukcijo štirih gledališč treh sosedskih narodov - Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica, Slovenskega mladinskega gledališča Ljubljana, Stalnega gledališča FJK - Il Rossetti iz Trsta ter Schauspielhaus iz Gradca.

V Novi Gorici te dni igrate vlogo Elmire, Orgonove žene. Kot je zapisal prevajalec teksta, Primož Vitez, gre za eno od nespornih kraljic med Molièrovimi ženskimi liki. Je upravičena ta oznaka?

Elmira je zelo zanimiv ženski lik, razumna, bistra. Zelo hitro uvidi položaj, v katerem se zaradi vsiljivega gosta znajde družina in, kot to ženske počnemo, kadar je v igri obstoj družine, se pogumno in strastno odloči, da bo *Tartuffu* snela masko in možu dokazala njegovo popolno zaslepljenost. Njej je najpomembnejša resnica, resnica pa je tudi v življenju ključna.

Ni pa to edina osrednja ženska vloga, ki jo boste te dni odigrali. Dne 27. marca bo v Gorici premiera predstave *Nora Gregor - skriti kontinent spomina*. Nora Gregor je najprej na višku slave, nato pa vse izgubi. Molièrova Elmira najprej vse izgubi, a je nato tudi na račun njene modrosti družini premoženje povrnjeno. Je mogoče poiskati vzporednice med njima?

Hm ..., na to pa še nisem pomislila. Težko bi ta hip primerjala ti dve ženski ... No, obe sta zelo ženstveni, občutljivi ženski, ki točno veste, kaj hočeta v življenju. Strast in predanost, to je tisto, kar ju povezuje. Elmiro žene strast, da reši svojo družino, moža, konec koncev tudi samo sebe. Nora pa je resnično ljubila svoj poklic. Do konca je bila predana svojemu delu v gledališču in pri filmu. Bila je strastna ljubiteljica umetnosti in lepega. To je bil po mojem smisel njenega življenja. Brez tega je bilo kasneje, ko je vse izgubila, življenje prazno, kljub veliki ljubezni do sina. Veste, to bi rada naučila svoje otroke, da najdejo svoj smisel in ljubezen, ki, tako kot resnica, edina res štejeta.

Pred novogoriško in obenem prvo premiero Nore ste povedali, da ste veliko vložili v to vlogo, brali ste pisma, si ogledovali njene filme, skratka, skušali ste ujeti duha te ženske. Kakšen intimni odnos ste uspeli vzpostaviti z njo? Da nekoga interpretiraš, mu verjetno moraš nekako zlesti pod kožo.

Zame je bil to kar velik izziv. Nikoli še nisem igrala resnične osebnosti ..., strahljiva odgovornost. Seveda sem najprej pogledala njene filme in ugotovila, da je fa-

scinantna igralka. Skrivnostna, neulovljiva, vsakič drugačna. »Ne sežem ji niti do mezinčkov,« sem panično pomislila, »posnemati je nima smisla.« Ker pa je Neda napisala tekst, ki je pravzaprav mozaik drobnih trenutkov njenega zasebnega, zakulisnega življenja, sem se začela spraševati, kdo je bila Nora Gregor. Da bi odmisli la ves blišč in glamuroznost, saj je to že dejstvo samo po sebi. Prebrala sem biografski roman, ki pa je prav tako fikcija. Njena pisma pa so mi odkrila, da ni bila samo neustrašna zvezda, nepremagljiva in pokončna ženska, ampak zelo občutljiva, krlhka, preprosta, velik človek. In res je imela smolo, predvsem z moškimi. Ne vem, če sem ji zlezla pod kožo, ona meni vsekakor je.

Vi ste igralka, ona je bila igralka - vam je bila po tej plati blizu?

Nora je bila res polnokrvna igralka. Morda sem najbolj razumela njeno razdvojenost med materinsko ljubeznijo in predanostjo poklicu. Kako je biti igralka in mama, koliko je grenkih večerov, ko bi raje bila doma z otrokoma, veste to res ni enostavno, da tvoje otroke daje spat varuška ... Mislim, da bi z Noro imeli zanimive pogovore.

Torej je ona vam veliko dala ...

Pravijo, da se stvari zgodijo z razlogom. Pred tem študijem, če priznam, nisem čutila prevelikega veselja do dela. Resno sem razmišljala, da bi nehala igrati in bi se začela ukvarjati s čim drugim. Imela bi bio kmetijo na primer. Potem pa se je preko Norine strastne ljubezni do gledališča v meni znova sprožila, rodila želja po igri. Začela sem razmišljati, da še malo počakam s kmetijo, ha, ha ... In za to sem Nori globoko hvaležna. No, to so malo preveč intimne stvari - ampak res bolj uživam, predvsem na vajah, ker imam pred publiko velik »rešpekt« in neobvladljivo tremo.

Kaj ste odkrili za njeno podobo igralka, slavne ženske - pravite, da ste jo dojeli kot mamo, kot žensko, take Nore javnost najbrž ni poznala?

Mislim, da je pri vseh slavnih ljudeh

Page: 15

Reach: 11000

Country: SLOVENIA

Size: 638 cm2

2 / 2

tako. Za podobo, masko, ki jo kažejo v javnosti, so samo ljudje, velikokrat tudi zelo pretresljive in tragične zgodbe. Menim, da tem ljudem, ki so stalno na očeh javnosti, ni lahko. Biti morajo vedno odlični, fenomenalni, nasmejani, prelepi ... Pritiski so strašni. Čisto nič jim ne zavidam.

Tudi ona spregovori o tem v enem odlomku, ko reče, da ne bo več trčila svojih solza za filmsko kamero, ampak si bo raje pustila nanesti glicerinske ...

To je mišljeno dvournno. Nora Gregor je na filmu veliko jokala. Glicerinske solze, ki so takrat postale modne, so preprečevale grimase in omogočale estetiko popolne lepote. Prave solze je sprožala bolečina nesrečnega zakona s prvim možem. No, tudi v drugo ni imela sreče. Mislim, da je bila Nora Gregor, kljub vsem uspehom in igalski veličini, nesrečna ženska.

Kako ste jo doživeli kot slavno osebnost, ki izhaja iz tega prostora? V tistih časih

verjetno ni tukaj bilo nikogar, ki je v svet gledališča in filma ponesel svoje ime in dosegel slavo kot Goričanka Nora Gregor. Gre za pomembno zapuščino za ta prostor?

Nisem Goričanka in upam, da se

ne motim, če rečem, da je še danes edina, ki ji je to uspelo. To ni majhna stvar. Ko pa sem ugotovila, da obstaja klub Nore Gregor in da celo praznujejo njen rojstni dan, da je njena figura tako živo prisotna ..., sem bila šokirana in obenem res vesela! Upam, da njenih oboževalcev nisem preveč razočarala in da bomo kdaj skupaj pojedli tortico.

Gre tudi za pomemben projekt štirih gledališč treh sosedskih narodov, za zgodbo, ki je posledica skupne zgodovine tega prostora in opozarja tudi na vojne, ki tragično zaznamujejo usodo posameznika. Za zgodbo, kjer lahko iščemo tudi vzporednice z zgodovinskim obdobjem, s katerim vsa Evropa išče spravo. Vojna je ne nazadnje tragično zaznamovala tudi Norino usodo ...

Absolutno. Neda je poglobila dimenzijo predstave z mislijo o spravi, odpušcanju. Vojne prinesejo trpljenje, nepredstavljive posledice, ki jih je težko kar pozabiti, izbrisati. Ampak očitno nas zgodovina bolj malo nauči. Mogoče pa se ob takih trenutkih ozaveš misel, da mir ni nekaj samoumevnega.

Katja Munih

Helena Peršuh v vlogi Nore Gregor (levo) in po predstavi (zgoraj) — FOTO SNG, K.M.